

Sygn. akt III A Ua 1285/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2020 r.

**Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: sędzia Ireneusz Lejczak /spr./

Sędziowie: Irena Różańska-Dorosz

Grażyna Szyburska-Walczak

Protokolant: Katarzyna Wojciechowska

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2020 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 lipca 2017 r. sygn. akt VIII U 7/17

I. o d d a l a apelację.

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 540,- zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego i apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 lipca 2017 r. (sygn. akt VIII U 7/17) Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 14 grudnia 2016 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy J. D. prawo do emerytury poczynając od 1 sierpnia 2016 r.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Wnioskodawca J. D., ur. (...), złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury po raz pierwszy w dniu 17 sierpnia 2016 r. Decyzją z dnia 9 listopada 2016 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy J. D. prawa do emerytury wobec nieudowodnienia wymagalnego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Na dzień 1 stycznia 1999 r., organ rentowy przyjął za udowodnione okresy ubezpieczenia: 25 lat, 5 miesięcy i 26 dni, w tym:

- 24 lata 7 miesięcy i 7 dni okresów składkowych,
- 10 miesięcy i 19 dni okresów nieskładkowych.

Do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych uwzględniono łącznie 14 lat 10 miesięcy i 24 dni, to jest okresy zatrudnienia:

- od 1 lutego 1975 r. do 31 października 1975 r. – (...) Oddział (...) z siedzibą we W.,
- od 24 kwietnia 1978 r. do 31 sierpnia 1980 r. – Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą we W.,
- od 14 listopada 1983 r. do 30 czerwca 1984 r. – (...) Spółka Akcyjna,
- od 20 września 1984 r. do 13 lipca 1992 r., od 9 września 1991 r. do 23 lipca 1992 r., od 21 października 1992 r. do 23 lipca 1993 r., od 31 października 1993 r. do 4 września 1994 r., od 6 listopada 1994 r. do 9 stycznia 1995 r. – (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W.,
- od 7 lutego 1996 r. do 31 marca 1998 r. – (...) Spółka cywilna.

Organ rentowy nie uwzględnił jako pracy wykonanej w warunkach szczególnych okresów:

- od 3 marca 1992 r. do 6 marca 1992 r.,
- od 2 listopada 1993 r. do 5 stycznia 1994 r.,
- od 24 marca 1994 r. do 29 marca 1994 r.,
- od 9 maja 1994 r. do 13 maja 1994 r.,
- od 23 lipca 1994 r. do 16 sierpnia 1994 r.,
- od 31 sierpnia 1996 r. do 21 września 1996 r.,

z tytułu niewykonywania pracy, za które po dniu 14 listopada 1991 r. wypłacone zostało wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby (zgodnie z art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych),

- od 15 kwietnia 1981 r. do 30 września 1983 r. – z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) przy (...) we W. na stanowisku tokarz – frezer – szlifierz, ponieważ nie zostało przedłożone świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

J. D. w okresie od 15 kwietnia 1981 r. do 30 września 1983 r. zatrudniony był w Zakładzie (...) z siedzibą we W. na stanowisku tokarza. Odwołujący wykonywał pracę w pełnym wymiarze czasu pracy – 8 godzin dziennie. Przez okres pierwszych trzech miesięcy pracował jedynie jako tokarz, natomiast później także na stanowisku szlifierza i frezera. Wykonywał pracę na maszynach. Do jego obowiązków należało obrabianie stali, żeliwa i rzadziej metali kolorowych. Wnioskodawca nie wykonywał czynności ślusarskich. Ponadto otrzymywał dodatek pieniężny za pracę w warunkach szkodliwych.

W dalszym okresie czasu, ww. firma funkcjonowała pod nazwą (...) Fabryka (...) z siedzibą we W., przy ulicy (...), potem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą jak wyżej, a obecnie (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w C., przy ulicy (...).

Zakład Ubezpieczeń decyzją z dnia 14 grudnia 2016 r. odmówił ponownego rozpatrzenia wnioskodawcy uprawnień do emerytury z uwagi na brak nowych dokumentów mających wpływ na prawo do świadczeń.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione wskazując, iż przedmiotem sporu pozostawało, czy nieuwzględniony przez organ rentowy okres pracy od 15 kwietnia 1981 r. do 30 września 1983 r. w Zakładzie (...) z siedzibą we W. może zostać uznany za okresy pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż wnioskodawca posiada ponad piętnastoletni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaliczając do tego okresu pracę w charakterze tokarza, frezera i szlifierza wykonywaną na maszynach przy obrabianiu stali, żeliwa i metali kolorowych. Zatrudnienie w zakładzie doświadczalnym należało uznać za pracę w warunkach szczególnych wskazaną w Wykazie A, Dział III załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci świadectwa pracy z dnia 27 października 1983 r. jak i zeznań powołanych w sprawie świadków A. K. i P. G. (1), pracujących z wnioskodawcą w zakładzie (...) wynika, iż wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracę w szczególnych warunkach. Świadczenie wskazywali, że praca była świadczona w systemie zmianowym, po 8 godzin oraz że widywali skarżącego codziennie w pracy. P. G. (1) wykonując pracę na tym samym stanowisku, co odwołujący, często zmieniał się z wnioskodawcą.

Ponadto analiza treści wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w dziale III (hutnictwo i przemysł metalowy) pod poz. 21 są wymienione prace – odlewanie staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur. Pod poz. 78 są wymienione (prace różne w hutnictwie i przemyśle metalowym) – szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne – pkt 1 szlifierz, pkt 6 operator maszyn i urządzeń. Zdaniem Sądu Okręgowego materiał zgromadzony w sprawie pozwalał na ustalenie, że wnioskodawca wykonywał wymienione w powyższym rozporządzeniu i zarządzeniu prace, polegające na obróbce stali, żeliwa i metali kolorowych.

Wnioskodawca spełnił zatem wymóg wskazany w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wykazując ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Wobec spełnienia przesłanek z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 ustawy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wnioskodawcy przysługuje prawo do wcześniejszej emerytury.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez błędne uznanie, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) we W. od 15.04.1981 r. do 30.09.1983 r. na stanowisku tokarz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymienioną w wykazie A Dział III (hutnictwo i przemysł metalowy) poz. 21 (tj. odlewanie staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur) oraz poz. 78 pkt 1 i 6 (tj. szlifierz, operator maszyn i urządzeń) stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,

2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 ust. 1 oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez przyznanie J. D. prawa do emerytury od dnia 1.08.2016 r. po błędnym uznaniu, iż na dzień 1.01.1999 r. udokumentował on ponad 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach,

3) przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronności w ocenie dowodów na okoliczność zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładzie (...) we W. od 15.04.1981 r. do 30.09.1983 r.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wnioskodawca w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie.

Na skutek wywiezionej apelacji wyrokiem z dnia 6 lutego 2018 r. (III A Ua 1484/17) Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie wnioskodawcy. W uzasadnieniu Sąd ten wskazał, że zaskarżony wyrok zapadł z naruszeniem art. 184 ustawy emerytalnej w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że pod pozycjami wymienionymi w załączniku do rozporządzenia wymieniono konkretne stanowiska przypisane konkretnym branżom, uznając je za pracę w szczególnych warunkach, co nie jest przypadkowe z uwagi na specyfikę poszczególnych gałęzi przemysłu, a zatem konkretne stanowiska pracy należy ściśle interpretować w odniesieniu do wykazów z załącznika do rozporządzenia, nie można zatem swobodnie lub dowolnie z naruszeniem postanowień rozporządzenia wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym rozporządzeniu. Nie jest możliwe wiązanie pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w gałęzi przemysłu chemicznego ze stanowiskami wymienionymi w dziale dotyczącym hutnictwa i przemysłu metalowego.

Odnosząc się do ustaleń Sądu pierwszej instancji, Sąd Apelacyjny podniósł, że fakt wykonywania któregoś z rodzajów prac, wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów, nie oznacza jeszcze, że badany okres zatrudnienia zostanie zaliczony do stażu pracy w szczególnych warunkach. Kolejną przesłanką jest, aby praca taka świadczona była stale i w pełnym wymiarze czasu obowiązującym na danym stanowisku pracy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.). Aby więc móc zaliczyć sporny w sprawie okres pracy do stażu w warunkach szczególnych, wnioskodawca musiałby stale i w pełnym wymiarze obowiązującego go czasu (to jest przez 8 godzin dziennie) wykonywać pracę szlifierza. Takich ustaleń Sąd Okręgowy nie dokonał. Treść zeznań świadków i odwołującego wskazuje bowiem, że prace szlifierskie stanowiły marginalną część prac w porównaniu do prac tokarskich. Podawany przez wnioskodawcę fakt wykonywania pracy wyłącznie na szlifierce przez ostatnie 2 miesiące zatrudnienia nie został wykazany ani w zeznaniach świadków, ani w dokumentach. Skoro więc ubezpieczony nie wykonywał prac szlifierskich w pełnym wymiarze czasu obowiązującego na zajmowanym przez niego stanowisku, to sporny okres zatrudnienia nie podlega zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Skargę kasacyjną wywiódł ubezpieczony, zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, zarzucając mu naruszenie:

- art. 184 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z § 2 i § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) przez niewłaściwego zastosowania tych przepisów, polegającego na przyjęciu, że nie jest możliwe wiązanie wykonywania prac przy szlifierce w gałęzi przemysłu chemicznego ze stanowiskami wymienionymi w dziale dotyczącym hutnictwa i przemysłu metalowego, co ma skutkować wyłączeniem możliwości uznania spornego okresu za wykonywaną w szczególnych warunkach,
- art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz 382 k.p.c. przez wydanie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia reformatoryjnego z pominięciem części materiału dowodowego i oparcie wyroku na tym, że:
 - a) wnioskodawca w spornym okresie, w tym szczególnie wyłącznie przez ostatnie dwa miesiące tego okresu, a więc w miesiącu sierpniu i wrześniu 1983 r. nie wykonywał pracy na szlifierce,
 - b) wykonywana przez J. D. praca przy szlifierce, w tym wyłącznie jako szlifierz w ostatnich dwóch miesiącach spornego okresu nie została wykazana przez wnioskodawcę.

Kierując się wskazanymi podstawami skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie przyznania skarżącemu prawa do wcześniejszego przejścia na emeryturę.

Na skutek rozpoznania tej skargi, wyrokiem z dnia 9 października 2019 r. Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd ten powołując się na stanowisko judykatury wskazał na ugruntowaną w orzecznictwie linię ścisłej interpretacji przepisu art. 32 ust. 1 a ustawy emerytalnej i potrzebę jego rozumienia w ten sposób, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1 a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 r. Wskazany wywód jest, w ocenie tego Sądu ważny, jeśli weźmie się pod uwagę, że organ rentowy potwierdzając wykazanie 14 lat 10 miesięcy i 24 dni pracy w szczególnych warunkach wyłączył przypadające w latach 1992-1996 okresy, za które wypłacono wnioskodawcy wynagrodzenie chorobowe i świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby. Długość okresów pominiętych pozwala na uznanie, że wnioskodawca legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Ponadto Sąd Najwyższy podkreślił, że ujęcie branżowo-stanowiskowe prac w warunkach szczególnych nie ma charakteru bezwzględnie, jak uznał to Sąd Apelacyjny, o ile wykonywanie pracy w ramach innej gałęzi gospodarki (branży), dla konkretny rodzaj pracy, realizowany w ramach gałęzi gospodarki, dla której wykaz nie przewiduje uznania jej za pracę w szczególnych warunkach, jest wykonywany w warunkach tożsamyh z tymi, które panują w branży, w której jest on wymieniony w wykazie, to znaczy jest narażony na ekspozycję takich samych czynników szkodliwych oraz w takim samym stopniu, jak w przypadku branży, w ramach której jest on uznawany za pracę w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny nie zajął stanowiska co do przedstawionej reguły, a w świetle przepisów prawa materialnego, wskazanych w skardze kasacyjnej, pominięcie to sprawia, że Sąd Najwyższy nie miał możliwości zweryfikowania prawidłowości rozstrzygnięcia.

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wobec uznania przez Sąd Najwyższy zasadności wywiedzionej przez wnioskodawcę skargi kasacyjnej, jednak z innych przyczyn, niż wskazane w jej treści, Sąd odwoławczy wskazuje, że związanie wytycznymi, zawartymi w wyroku Sądu Najwyższego, wymaga uzupełnienia i poszerzenia poczynionego w sprawie dyskursu prawnego.

W wyroku uchylającym Sąd Najwyższy wskazał na ugruntowaną linię orzecniczą w zakresie interpretacji przepisu art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej i w świetle tego potrzebę uwzględnienia (co wymaga poszerzenia rozważań prawnych o te okoliczności) okresów pobierania przez wnioskodawcę wynagrodzenia chorobowego oraz świadczenia z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby, przypadające na lata 1992-1996, za okresy równoważne pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Suma tych okresów i uznanych przez organ rentowy okresów pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat 10 miesięcy i 24 dni pozwalają – zgodnie ze wskazaniem Sądu Najwyższego – na uznanie, że wnioskodawca legitymuje się ponad 15-letnim okresem takiej pracy. Zatem przedmiotem postępowania, po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, jest – zgodnie z wytycznymi Sądu Najwyższego – rozstrzygnięcie kwestii, czy na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat.

Zaskarżoną decyzją z dnia 14 grudnia 2016 r. organ rentowy odmówił ponownego rozpatrzenia uprawnień wnioskodawcy do wcześniejszej emerytury w oparciu o art. 114 ustawy emerytalnej, a więc na skutek braku przedłożenia nowych dowodów lub wskazania nowych okoliczności, które uzasadniałyby ponowne ustalenie prawa do emerytury. Uzasadniając z kolei odmowę przyznania wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, w decyzji z dnia 9 listopada 2016 r. organ rentowy, uznając za udowodnione okresy jego pracy w warunkach szczególnych w łącznym wymiarze 14 lat, 10 miesięcy i 24 dni, odmówił uwzględnienia do tego stażu pracy okresów: od 3 marca 1992

r. do 6 marca 1992 r. (3 dni), od 2 listopada 1993 r. do 5 stycznia 1994 r. (2 miesiące i 2 dni), od 24 marca 1994 r. do 29 marca 1994 r. (5 dni), od 9 maja 1994 r. do 13 maja 1994 r. (4 dni), od 23 lipca 1994 r. do 16 sierpnia 1994 r. (23 dni), od 31 sierpnia 1996 r. do 21 września 1996 r. (21 dni) – z tytułu niewykonywania pracy, za które wnioskodawca pobrał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby (zgodnie z art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej).

Stanowisko organu rentowego było nieuzasadnione.

Z wyliczenia przedstawionego przez organ rentowy wynika, iż pozwany odliczył wnioskodawcy okresy korzystania z zasiłków chorobowych w wymiarze 3 miesiące i 28 dni. W ocenie Sądu Apelacyjnego, nieuwzględnienie tych okresów nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa.

Zważyć należy, iż przepis art. 184 cyt. ustawy emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dotyczy tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia tej ustawy w życie (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 cyt. ustawy pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Warunki te winny być spełnione łącznie. W ocenie Sądu Apelacyjnego, art. 184 ust. 1 cyt. ustawy ustanawia odrębną, niż wymieniona w art. 32 tej ustawy, kategorię ubezpieczonych i znajduje zastosowanie do innych stanów faktycznych niż określone w art. 32 ust. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy.

Gramatyczna wykładnia art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazuje, iż sformułowanie: „po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40” odnosi się wyłącznie do wieku emerytalnego określonego w tych przepisach – bez odwoływania się do pozostałych wymogów związanych z tym wiekiem. Te pozostałe wymogi związane z wiekiem, to jeden z warunków prawa do emerytury, niemieszczący się w znaczeniu pojęciowym słowa wiek.

Reasumując należy stwierdzić, iż przesłankami nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 cyt. ustawy jest osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 r. tzw. warunków stażowych, do których należą: okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat dla mężczyzn oraz okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn (pkt 1). Skutkiem odesłania do przepisów dotychczasowych zawartego w art. 184 ust. 1 pkt 1 jest stosowanie wprost przepisów cyt. rozporządzenia Rady Ministrów.

W sprawie niniejszej nie znajduje zastosowania przepis art. 32 ust. 1a pkt 1 cyt. ustawy, obowiązujący od dnia 1 lipca 2004 r. Przepis ten wprowadził ograniczenia przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze polegające na tym, iż nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Skoro przepis art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odsyła do art. 32 tej ustawy jedynie w zakresie przewidzianego w nim wieku emerytalnego, to przepis art. 32 ust. 1a nie ma zastosowania do ubezpieczonych ubiegających się o przyznanie wcześniejszej emerytury na podstawie przepisu przejściowego, jakim jest art. 184.

Sąd Apelacyjny podziela w pełni pogląd Sądu Najwyższego zawarty w orzeczeniach cytowanych w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego, wydane w niniejszej sprawie, jak i pogląd wyrażony w wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r., w świetle którego osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 cyt. wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 r. (II UK 313/09 OSNP 2011/19-20/260). Skoro na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca legitymował się okresem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym ponad 15 lat – przy uwzględnieniu okresu pobierania zasiłków chorobowych, to brak podstaw do ponownego wliczenia tych okresów w oparciu o art. 32 ust. 1a cyt. ustawy, obowiązujący od dnia 1 lipca 2004 r.

Skoro doliczenie kwestionowanych przez organ rentowy okresów pobierania przez wnioskodawcę po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenia lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby w wymiarze 3 miesięcy i 28 dni do uznanych przez organ okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat 10 miesięcy i 25 dni daje łącznie wymagany przepisami staż ponad 15 lat pracy w takich warunkach, to zbędne okazało się analizowanie pozostałych spornych okresów pracy wnioskodawcy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wymagane do nabycia prawa do emerytury, określone w treści art. 184 ust. 1 i 2 cyt. ustawy. Niewątpliwie w dniu 16 czerwca 2016 r. osiągnął wiek 60 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, nie pozostaje w stosunku pracy, na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym ponad 25 lat, w tym ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych – dodając do uznanego stażu 14 lat 10 miesięcy i 25 dni okres 3 miesięcy i 28 dni korzystania z zasiłków chorobowych po dniu 14 listopada 1991 r.

Tym samym wyrok wydany przez Sąd Okręgowy jest prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami, zaś apelacja pozwanego jako bezzasadna podlega oddaleniu w trybie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800), zasądając od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 540,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą oraz postępowanie kasacyjne.

Grażyna Szyburska-Walczak Ireneusz Lejczak Irena Różańska-Dorosz